

A9-0283/2023

3.10.2023

JELENTÉS

a generációs megújulásról a jövő uniós gazdaságaiban
(2022/2182(INI))

Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság

Előadó: Isabel Carvalhais

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	20
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	23
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA	24

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a generációs megújulásról a jövő uniós gazdaságaiban (2022/2182(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 39. és 174. cikkére,
- tekintettel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló, 2020. december 17-i (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendeletre¹,
- tekintettel a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendeletre²,
- tekintettel „Az európai gazdálkodási modell jövője: a gazdaságok és a gazdálkodók számára az EU-ban bekövetkező csökkenés társadalmi-gazdasági és területi hatásai” című, a Parlament Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottságának kérésére az Unió Belső Politikák Főigazgatóságának Strukturális és Kohéziós Politikai Tematikus Főosztálya által 2022 áprilisában kiadott tanulmánya,
- tekintettel „A KAP által a generációs megújulásra, a helyi fejlődésre és a vidéki térségekben a munkahelyekre gyakorolt hatás értékelése” című, 2021. április 8-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0078),
- tekintettel a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletre³,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁴,
- tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére és fenntartható fejlődési céljaira,

¹ [HL L 433. I, 2020.12.22., 11. o.](#)

² [HL L 435., 2021.12.6., 1. o.](#)

³ [HL L 435., 2021.12.6., 187. o.](#)

⁴ [HL L 231., 2021.6.30., 159. o.](#)

- tekintettel „Az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőkép – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című, 2022. december 13-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel a „Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé” című, 2021. június 30-i bizottsági közleményre (COM(2021)0345),
- tekintettel a 2020. évi teljes körű mezőgazdasági összeírás Eurostat által közzétett eredményeire,
- tekintettel a vidéki területeken a KAP munkahelyteremtéshez való hozzájárulásának mikéntjéről szóló, 2016. október 27-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel a vidéki térségekben élő nőkről és szerepükről szóló, 2017. április 4-i állásfoglalására⁷,
- tekintettel az élelmiszer-ágazat és a mezőgazdaság jövőjéről szóló, 2018. május 30-i állásfoglalására⁸,
- tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i bizottsági közleményre (COM(2019)0640),
- tekintettel „A termelőtől a fogyasztóig stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0381),
- tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0380),
- tekintettel az „Ajánlások a tagállamok számára a közös agrárpolitikára vonatkozó stratégiai tervüket illetően” című, 2020. december 18-i bizottsági közleményre (COM(2020)0846),
- tekintettel „A tehetségpotenciál kiaknázása Európában” című, 2023. január 17-i bizottsági közleményre (COM(2023)0032),
- tekintettel a tisztességes, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerre irányuló „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiáról szóló, 2021. október 20-i állásfoglalására⁹,
- tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia: Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2021. június 9-i állásfoglalására¹⁰,

⁵ [HL C 177., 2023.5.17., 35. o.](#)

⁶ [HL C 215., 2018.6.19., 228. o.](#)

⁷ [HL C 298., 2018.8.23., 14. o.](#)

⁸ [HL C 76., 2020.3.9., 62. o.](#)

⁹ [HL C 184., 2022.5.5., 2. o.](#)

¹⁰ [HL C 67., 2022.2.8., 25. o.](#)

- tekintettel a demográfiai változások hatásairól szóló, 2020. június 17-i bizottsági jelentésre (COM(2020)0241),
 - tekintettel a Bizottság „Idősödés: A generációk közötti szolidaritás és felelősség előmozdítása” című, 2021. január 27-i zöld könyvére (COM(2021)0050),
 - tekintettel a „Farmers of the future” (A jövő mezőgazdasági termelői) című, a Közös Kutatóközpont által 2020-ban közzétett bizottsági tanulmányra,
 - tekintettel „A felhagyott művelésű mezőgazdasági területek kihívásai 2020 után és intézkedési lehetőségek azok enyhítésére” című, az Unió Belső Politikák Főigazgatóságának Strukturális és Kohéziós Politikai Tematikus Főosztálya által 2020 decemberében közzétett jelentésre,
 - tekintettel a gazdák és más, vidéki térségekben dolgozó emberek jogairól szóló, 2018. szeptember 28-án az Emberi Jogi Tanács által elfogadott ENSZ-nyilatkozatra,
 - tekintettel az ENSZ Köztájékoztatási / Nem Kormányzati Szervezetek Osztályának (DPI NGO) 2018. augusztus 22–23-i 67. konferenciáján elfogadott ifjúsági nyilatkozatra,
 - tekintettel a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölésével foglalkozó bizottság 2016. március 7-én elfogadott, a vidéken élő nők jogairól szóló 2016. évi 34. számú általános ajánlására,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0283/2023),
- A. mivel 2020-ban a gazdaságvezetők (mindkét nem) többsége (57,6%) legalább 55 éves volt, és a gazdaságvezetőknek mindössze körülbelül 12%-a volt 40 év alatti, akiknek közel a fele 35 és 39 év közötti volt; mivel számos tagállamban a mezőgazdasági termelők viszonylag magas aránya 65 éves vagy idősebb, és átlagosan három 65 év feletti gazdaságvezető jut minden 40 év alatti mezőgazdasági termelőre (2016); mivel a generációs megújulás kihívása különösen súlyos azokban a tagállamokban, ahol az átlagosnál alacsonyabb a fiatal mezőgazdasági termelők aránya és a nyugdíjkorhatárt betöltött mezőgazdasági termelők aránya az átlagosnál magasabb;
- B. mivel szinte minden uniós régióban a gazdaságok átlagos méretének folyamatos növekedése tapasztalható, és a termelés egyre kevesebb és nagyobb gazdaságokra koncentrálódik, ami különböző módokon érinti az egyes termelési típusokat; mivel az Unió 27 tagállamában a gazdaságok száma 2005 és 2020 között mintegy 37%-kal csökkent, és csökkenő tendenciát mutat, a legerősebb csökkenés pedig a kisgazdaságok számában tapasztalható¹¹; mivel a földterületek koncentrációja, valamint a gazdaságok és a mezőgazdasági termelők számának csökkenése általában egyszerűsödéshez vezet, a termékek sokféleségének és a biodiverzitásnak a csökkenése mellett;

¹¹ Tanulmány – „Az európai gazdálkodási modell jövője: a gazdaságok és a gazdálkodók számában az EU-ban bekövetkező csökkenés társadalmi-gazdasági és területi hatásai”, Európai Parlament, Unió Belső Politikák Főigazgatósága, B Főigazgatóság, Strukturális és Kohéziós Politikai Tematikus Főosztály, 2022. április.

- C. mivel a mezőgazdasági jövedelem szinte minden tagállamban a gazdaság többi részének átlagjövedelme alatt marad, az uniós gazdaságra jellemző átlag bruttó bérek és fizetések 47%-át téve ki; mivel a 40 éves vagy annál fiatalabb vezetők által irányított gazdaságok rendelkeznek uniós szinten átlagosan a legalacsonyabb jövedelemmel, valamint a nők által vezetett gazdaságok jövedelme alacsonyabb, mint a férfiak által vezetett gazdaságok jövedelme¹²;
- D. mivel 2020-ban az EU 9,1 millió mezőgazdasági üzemében a gazdaságvezetők valamivel több mint kétharmada (68,4%) férfi volt;
- E. mivel 2020-ban az uniós gazdaságvezetők 72,3%-a kizárólag gyakorlati tapasztalattal rendelkezett, és alig 10,2%-uk végzett el teljes körű mezőgazdasági képzést, a fennmaradó 17,5%-uknak pedig mindössze alapfokú mezőgazdasági képzettsége volt; mivel a fiatal mezőgazdasági termelők magasabb iskolai végzettséggel rendelkeztek a teljes körű mezőgazdasági képzettség terén (21,4%, szemben a 65 év felettiek 3,6%-ával), és korszerű szakmai képzési tanfolyamokon, többek között új és innovatív gazdálkodási gyakorlatokat ismertető tanfolyamokon vettek részt;
- F. mivel a gazdálkodás továbbra is túlnyomórészt családi tevékenység, tekintve, hogy 2020-ban az EU-ban rendszeresen mezőgazdaságban dolgozó emberek közül 10-ből majdnem 9 (86,1%) volt egyéni gazdálkodó (mezőgazdasági termelő) vagy ilyen személy családtagja; mivel a generációs megújulás hiánya a földterületek termelésből való kivonásához vezethet;
- G. mivel a mezőgazdasági földterületek egyedi jellemzőkkel rendelkeznek, tekintve, hogy területük és elhelyezkedésük állandó, míg termékenységük a mezőgazdasági termelők gyakorlatai által növelhető vagy csökkenthető;
- H. mivel a generációs megújulás megköveteli a mezőgazdasági háttérrel rendelkező fiatalok megtartását a szakmai pályán, valamint az új szereplők ágazatba való belépésének ösztönzését;
- I. mivel a közös agrárpolitika (KAP) generációs megújulás célzó intézkedései nem mindig segítik a gazdaságok nem családtagoknak történő átadását;
- J. mivel az EU-ban előállítottnál termékeknél alacsonyabb színvonalú mezőgazdasági termékek behozatala szintén akadályozza a tisztességes árak és hozamok elérését a piacon;
- K. mivel a távoli fekvés a vidéki területeken tapasztalható nehézségek fontos eleme, amely az élet számos aspektusait érinti, ezért a hegyvidéki területeken rendkívül nagy szükség van a mezőgazdasági ágazat generációs megújulásának koherens folyamatára;

Háttér

1. hangsúlyozza, hogy a generációs megújulás kulcsfontosságú a vidéki területek jövőbeli társadalmi, gazdasági és környezeti fenntarthatóságához, az EU élelmezésbiztonságához

¹² Európai Bizottság, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság, „EU Farm Economics Overview – FADN 2018” (Uniós üzemgazdaságtani áttekintés – FADN 2018), 2021. június.

és a vidéki táj megőrzéséhez, különösen pedig a mezőgazdaságnak, és azon belül is a fenntartható mezőgazdasági rendszerek sokféleségének és a hagyományos családi gazdálkodási modellnek a jövőjéhez;

2. rámutat arra, hogy a generációs megújulásnak a gazdálkodásban tapasztalható alacsony szintje – jóllehet a demográfiai hanyatlás tágabb trendjébe illeszkedik – Unió-szerte általános problémát jelent az ágazat és a társadalom egésze számára, és különösen a távoli vidéki területeket érinti;
3. hangsúlyozza nemcsak a mezőgazdaságnak a legkülső régiók társadalmi-gazdasági fejlődésében játszott szerepét és jelentőségét, hanem azokat a korlátokat is, amelyekkel az ágazat sajátos földrajzi, éghajlati és talajviszonyai miatt szembesül ezekben a régiókban; megállapítja, hogy ezek az állandó nehézségek csökkentik az ágazat vonzerejét az új generációk számára az említett régiókban;
4. kiemeli, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők és az új belépők nagyobb valószínűséggel vezetnek be innovatív üzleti elképzeléseket, támogatják a rövid élelmezési láncokat, alkalmaznak új technológiákat és termelési módszereket, és valószínűleg meg fenntartható gazdálkodási, például agroökológiai és biogazdálkodási gyakorlatokat;
5. emlékeztet arra, hogy a mezőgazdaságon belüli generációs megújulás támogatása a 2023–2027-es KAP egyik célkitűzése, és hogy a tagállamoknak a közvetlen kifizetési keretük legalább 3%-át – az átcsoportosítások előtt – e célra kell fordítaniuk, ami a korábbi programozási időszakokhoz képest erősítést jelent;
6. hangsúlyozza, hogy a tisztességes és méltóságteljes jövedelem, a fenntartható és állandó megélhetés, az igazságosan elosztott közvetlen uniós támogatás, a gazdálkodásról alkotott pozitív kép, a kiszámítható jogi keret, a mezőgazdasági termelők és családjaik életminősége, valamint a munka és a magánélet közötti megfelelő egyensúly elengedhetetlen ahhoz, hogy az ágazat vonzó legyen a fiatal mezőgazdasági termelők és az új belépők számára;

A generációs megújulást érintő kihívások és az ahhoz szükséges erőforrások

7. megállapítja, hogy a mezőgazdasági termelővé válás előtt álló fő akadályokként a föld árát és hozzáférhetőségét, a mezőgazdasági tevékenységek általában alacsony jövedelmezőségét, az adminisztratív követelményeket és az ágazatról kialakított képet határozták meg¹³; felhívja a figyelmet arra, hogy más tényezők, mint például a saját tőke hiánya, a hitelhez, a technikai szolgáltatásokhoz és a támogató intézkedésekhez való nehéz hozzáférés, valamint az éghajlatváltozás hatásai szintén jelentős akadályt jelenthetnek a fiatal és új mezőgazdasági termelők mezőgazdasági ágazatba való bevonása előtt;
8. hangsúlyozza, hogy a föld korlátozott hozzáférhetősége és bérlésének vagy megvásárlásának a költsége jelentik a fő akadályt a fiatal mezőgazdasági termelők, és különösen azok számára, akik nem gazdálkodással foglalkozó családból származnak;

¹³ Európai Bizottság, „Public consultation results on the CAP reform” (A KAP reformjával foglalkozó nyilvános konzultáció eredményei), 2017.

emlékeztet arra, hogy a családon belüli utódlás továbbra is a gazdálkodásba való belépés fő formája;

9. rámutat, hogy a nyugdíjba vonulástól való félelem, amely elsősorban a nyugdíjasok megfelelő védőhálója hiányának, nevezetesen az alacsony nyugdíjnak tudható be, arra készíti az idősebb mezőgazdasági termelőket, hogy a közvetlen kifizetéseket egyfajta nyugdíjkiegészítésként használják fel, és későbbre halasszák a föld átadását;
10. rámutat arra, hogy az Európai Unió Bírósága határozataiban elismerte a mezőgazdasági földterület sajátos jellegét, valamint olyan közérdekeket és célokat, amelyek indokolhatják a földpiaci szabályozási intézkedések tagállamok általi kialakítását;
11. hangsúlyozza, hogy egy adott gazdaság piaci értéke és tényleges jövedelmezősége között ellentmondás állhat fenn;
12. rámutat arra, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők mezőgazdasági tevékenység megkezdése vagy bővítése céljából való hiteligenylését két-háromszor nagyobb eséllyel utasítják el, mégpedig amiatt, hogy kockázatos befektetésként érzékelik őket és a banknál nem rendelkeznek pénzügyi múlttal, és emellett nem rendelkeznek olyan eszközökkel, különösen a kisebb családi gazdaságok esetében, amelyek fedezetként szolgálhatnának; rámutat arra, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők számára egyre nagyobb kihívást jelent, hogy hitelhez jussanak mezőgazdasági földterületre irányuló beruházásokhoz;
13. kiemeli, hogy a gazdálkodás nemcsak munka, hanem egyben életmód is, amely szorosan kapcsolódik a természethez, és a vidéki közösséghez való tartozás és a társadalmi hasznosság erős érzésével jár, amely életmód a társadalom egésze számára előnyös, ellenben nem részesül kellő elismerésben; kiemeli, hogy a mezőgazdaság sokféle karrierlehetőséget kínál;
14. sajnálatosnak tartja, hogy a fiatalok – különösen a fiatal nők – számos vidéki területen napi szinten jelentős és jellegzetes kihívásokkal szembesülnek, különösen ami az oktatást és képzést, a minőségi munkahelyekhez és a megfizethető lakhatáshoz való hozzáférést, a társadalmi elszigeteltséget, az infrastruktúrát és a tömegközlekedést, az egészségügyi ellátást és a digitális konnektivitást illeti, különösen a távoli, a hegyvidéki és a legkülső régiókban, illetve a kevésbé fejlett vidéki régiókban;
15. tudomásul veszi a legkülső régiók mezőgazdasági ágazata számára nyújtott olyan programlehetőségek fontosságát, amelyek kifejezetten a távoli fekvéssel és a szigetjelleggel kapcsolatosak, tekintve, hogy segítik a termelési szintek, az élelmezésbiztonság és különösen a mezőgazdasági termelők jövedelmének fenntartását ezekben a régiókban, miközben előmozdítják az ágazat vonzerejét a fiatalok körében; sajnálatát fejezi ki azonban e program alulfinanszírozottsága miatt¹⁴, amelyet a következő többéves pénzügyi keretben megfelelően korrigálni kell;

¹⁴ A Bizottság jelentése (2021. december 7.) az Unió legkülső régióit célzó egyedi mezőgazdasági intézkedések rendszerének (POSEI) végrehajtásáról (COM(2021)0765).

16. elismeri a KAP fiatal mezőgazdasági termelőket célzó intézkedéseinek számos fiatal gazdálkodóra gyakorolt pozitív hatását, különösen a peremterületeken¹⁵; rámutat azonban arra, hogy az adminisztratív terhek túlzottak, és hogy a KAP jelenlegi kialakítása szerepet játszhat a fiatal és új mezőgazdasági termelők ágazatba való belépése előtt álló akadályok fenntartásában azáltal, hogy hozzájárul az árak növeléséhez és a szántóterületek rendelkezésre állásának csökkentéséhez, valamint a gazdaságok koncentrációjához;
17. kiemeli a LEADER-projektek és -kezdemenyvezések pozitív hozzájárulását a társadalmi befogadás ösztönzése és a fiatalok előtt álló kihívások kezelése, valamint a virágzó helyi vidéki gazdaságok előmozdítása tekintetében, különösen a fiataloknak a kiválasztási kritériumok terén történő előtérbe helyezésével és az ifjúsági helyi akciócsoportok létrehozásával;

A generációs megújulás előmozdításának lehetőségei a mezőgazdaságban

18. felismeri, hogy a generációs megújulás összetett és többértű folyamat, amelyet a mezőgazdasági termelők privát szférájával, többek között az oktatással, a gazdaságok jellemzőivel, valamint a szakpolitikai keretrendszerrel és a támogató intézkedésekkel, továbbá a tágabb társadalmi-gazdasági környezettel és kilátásokkal kapcsolatos tényezők befolyásolnak, amelyek mindegyikét figyelembe kell venni mind az uniós, mind a nemzeti szakpolitikák kialakításakor;
19. felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki koherens és hosszú távú stratégiákat a generációváltás előmozdítása és a mezőgazdaság vonzerejének növelése érdekében, különböző intézkedések – így például a pénzügyi támogatás, többek között a tevékenységkezdési támogatás, adózási mentességek és különösen a földátruházást célzó ösztönzők, valamint a megfelelő nyugdíj és szociális védelem – egymást kiegészítő jellegű kombinálásával; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy javítsák az uniós szakpolitikák, valamint a nemzeti és regionális szakpolitikák és stratégiák közötti kapcsolatokat, beleértve nemzeti stratégiai terveiket;
20. felszólítja a Bizottságot, hogy mozgítsa elő e tekintetben a fiatal mezőgazdasági termelőket célzó intézkedések kialakításával kapcsolatos bevált gyakorlatok és innovatív elképzelések megosztását a tagállamok között, különös figyelmet fordítva a hatékonyság növelésére, az egyszerűsítésre és a hozzáférhetőségre; felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre egyablakos rendszert az adminisztratív eljárások megkönnyítése érdekében a legmegfelelőbb területi egységben;
21. kiemeli az új uniós tehetségpotenciál-növelési mechanizmus által a munkaképes korú népesség gyorsuló fogyása által érintett régiók és a vidéki térségek támogatására kínált lehetőségeket, hogy képezzék, megtartsák és vonzzák az embereket, a készségeket és a kompetenciákat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy kezeljék a demográfiai változásokat, és fokozzák rezilienciájukat és versenyképességüket;

¹⁵ A Bizottság „A KAP által a generációs megújulásra, a helyi fejlődésre és a vidéki térségekben a munkahelyekre gyakorolt hatás értékelése” című, 2021. április 8-i szolgálati munkadokumentuma (SWD(2021)0078),

22. hangsúlyozza, hogy a generációs megújuláshoz mind a fiatalabb, mind az idősebb generációkra szükség van, ezért elő kell mozdítani a generációk közötti együttműködést és párbeszédet;
23. felhívja a tagállamokat, hogy mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatások keretében biztosítsanak hozzáférést olyan, a gazdaságok utódlását segítő közvetítőhöz, aki útmutatást tud nyújtani a gazdaságok átadása során, mégpedig a generációk közötti párbeszédrel, a jogi, adózási és kataszteri szolgáltatási keretrendszerekkel, pénzügyi támogatási lehetőségekkel, a gazdaságra vonatkozó helyzetfelméréssel egybekötött tevékenységkezdési terv megállapításával és a nyomon követés biztosításával kapcsolatban; megjegyzi, hogy ez döntő fontosságú a tudás, a készségek és a mezőgazdasági vállalkozás tulajdonjogának az egyik nemzedék által a következő nemzedéknek való átadása szempontjából;
24. felhívja a tagállamokat, hogy értékeljék és mozdítsák elő a generációk közötti együttműködés innovatív modelljeit, így például a partnerségeket, a megosztott gazdálkodást vagy a földközvetítési szolgáltatásokat annak érdekében, hogy ösztönözzék a fiatal mezőgazdasági termelők belépését, és megkönnyítsék a földek, valamint a földművesi felszerelések és a szaktudás átadását, többek között a családi kontextuson kívül eső projektek számára;
25. emlékeztet e tekintetben a KAP stratégiai tervek szerinti együttműködési intézkedésekben rejlő lehetőségekre, és sajnálja, hogy csak öt tagállam élt ezzel a lehetőséggel; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a már működő rendszerekkel kapcsolatban szerzett tapasztalatokra építve biztosítsanak olyan támogató adminisztratív keretet, amely megkönnyíti az innovatív megközelítések elfogadását; felkéri a tagállamokat, hogy osszák meg egymással bevált gyakorlataikat azon mezőgazdasági termelők próbaidőszakhoz való jogával kapcsolatban, akik partnerként szeretnének közösen működtetni egy olyan gazdaságot, amely nagyobb rugalmasságot biztosít a magán- és szakmai élet megszervezésében;
26. ösztönzi a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki mechanizmusokat – nevezetesen előnyudj rendszereket – a nyugdíjba vonulás fokozatos átmenetének megkönnyítésére, és támogassák a gazdaságok fiatal mezőgazdasági termelőknek való, kölcsönösen előnyös átadását;
27. hangsúlyozza a mezőgazdasági földterületek megőrzésének és a fenntartható élelmiszertermelés célkitűzéseinek fontosságát; felhívja a Bizottságot, hogy indítson el a mezőgazdasági földterületek egymással versengő felhasználásai – többek között az urbanizáció és az energiatermelés – által a rendelkezésre álló mezőgazdasági földterületek mennyiségére és minőségére, a hosszú távú földhasználat biztonságára, az árakra és a földtulajdon koncentrációjára, a mezőgazdasági földterületek termelésből való kivonásának mozgatórugóra gyakorolt hatásra irányuló vizsgálatot, az összes érintett uniós szakpolitikai terület, ezen belül a KAP által gyakorolt hatás értékelése mellett;
28. kéri, hogy a Bizottság és a tagállamok megfelelően foglalkozzanak a területelvonás problémájával, különösen a talajegészségről szóló jogszabály részeként, a

szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett, a mezőgazdasági földterületek elvesztésének korlátozása érdekében;

29. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a biogazdaságon alapuló modellt mint hatékony rendszert, amely hozzájárulhat a mezőgazdasági termelők jövedelmének megerősítéséhez; szorgalmazza továbbá az állattenyésztés ökoszisztéma-szolgáltatási szerepének előmozdítását, amely hozzájárulhat a hatékony szénkörforgáshoz;
30. hangsúlyozza, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású mezőgazdaságra vonatkozó jogszabályok pozitív ösztönzőt nyújthatnak a mezőgazdasági termelők, különösen a legfiatalabb termelők jobb javadalmazásának biztosítására a gazdaságok kibocsátásának megkötésére és csökkentésére irányuló intézkedések révén;
31. felhívja a Bizottságot, hogy a tagállamokkal és azok régióival együttműködve értékelje az uniós szintű fellépés lehetőségét – többek között jogalkotási eszközök és a bevált gyakorlatok megosztásának előmozdítása révén – annak érdekében, hogy javítsa a mezőgazdasági földterületek nemzeti piacainak működését, a fiatal mezőgazdasági termelők földhöz jutását, valamint hozzájáruljon a földkoncentráció és a nagyarányú földszerzésből eredő problémák kezeléséhez;
32. felhívja a Bizottságot, hogy értékelje a mezőgazdasági földterületek piacára vonatkozó tagállami szabályozások hatékonyságát a fiatal mezőgazdasági termelők ágazatba való belépésének megkönnyítése terén, valamint e szabályozásokban rejlő lehetőségeket és azoknak a gazdaságok versenyképességére gyakorolt hatását¹⁶;
33. felhívja a tagállamokat, hogy szabályozzák a mezőgazdasági földterületek piacait és a mezőgazdasági földhasználatot annak érdekében, hogy vásárlás, bérlet vagy egyéb hozzáférési formák révén előmozdítsák a fiatal mezőgazdasági termelők földhöz jutását, felhasználva az összes rendelkezésre álló és helyi szinten megfelelő eszközt, például a fiatal mezőgazdasági termelők számára biztosított elővásárlási jogokat, az értékesítési és bérleti árak szabályozását, a hosszú távú használati garanciákat, a felvásárlási korlátokat vagy a mezőgazdasági tevékenység fenntartására vonatkozó kötelezettségeket, a fenntartható élelmiszer-termelés, a túlzott földkoncentráció elleni és a nagyarányú földszerzés elleni küzdelem előnyben részesítése mellett; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a vállalatok, például a befektetési alapok ne versenyezzenek tisztességtelenül a fiatal mezőgazdasági termelőkkel a földhöz jutás tekintetében;
34. kiemeli, hogy a földbérlet életképes alternatívája a földterületszerzésnek, amely esetben a tevékenység megkezdése kevesebb erőforrást igényel; felhívja a tagállamokat, hogy fogadjanak el olyan politikákat, amelyek elősegítik a hosszú távú földbérlet feltételeit, például az adómentességet, elősegítve ezáltal az álláshely biztonságát és biztosítva befektetéshez szükséges időt, ami hosszú távon potenciálisan javítja a talajegészséget is;

¹⁶ Vranken, L. et al., „Agricultural land market regulations in the EU Member States” (Az európai mezőgazdasági földterületek piacának szabályozása az uniós tagállamokban), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxemburg, 2021.

35. felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák a vidéki földpiac átláthatóságát, a földpiacokra, a földtervezésre és a tulajdonlásra vonatkozó naprakész nyilvános információk fenntartása, a földértékesítésre és a földbérleti díjakra vonatkozó közlemények, valamint a földtulajdon koncentrációjának és a földátruházásnak a nyomon követése mellett;
36. felhívja a Bizottságot, hogy a vidéki területek uniós megfigyelőközpontjának részeként hozza létre a mezőgazdasági földterületekkel foglalkozó uniós megfigyelőközpontot, hogy különösen a tagállamokból származó meglévő adatgyűjtési eszközök lehető legjobb kihasználásával egyidejűleg nyomon kövesse és megossza különösen a földadásvételek és -bérletek, a bérleti rendszerek és a földtulajdon koncentrációjának trendjeit és árait, valamint a mezőgazdasági földterületek használatában és a termelésből való kivonásukban bekövetkező változásokat; hangsúlyozza, hogy ez a megfigyelőközpont fontos szerepet játszik az mezőgazdasági földügyletek átláthatóságának növelésében az EU-ban;
37. ösztönzi a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki és támogassanak földbankokat, és dolgozzanak ki nemzeti terveket a földmobilitási programok megkönnyítésére a generációk közötti földátruházás előmozdítása és az aktív fiatal mezőgazdasági termelők földhöz jutásának javítása érdekében, és ösztönzi a Bizottságot, hogy támogassa őket e tekintetben; felhívja a tagállamokat, hogy támogassák azokat a társulásokat vagy szövetségeket, amelyek együttműködnek a mezőgazdasági termelőkkel, földet vásárolnak és adnak bérbe a mezőgazdasági termelőknek a fiatal termelők előnyben részesítése mellett, és készítsenek leltárt a rendelkezésre álló állami mezőgazdasági földterületekről; felkéri a tagállamokat, hogy hozzanak létre egy olyan támogatási rendszert, amely segíti a fiatal mezőgazdasági termelőket a földvásárlásban, nevezetesen alacsonyabb kamatlábak és a hitel első részletéhez nyújtott támogatás révén;
38. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági termelők agrár-élelmiszeripari értékláncon belüli értékének elismerése elengedhetetlen feltétele annak, hogy a mezőgazdaságban elegendő jövedelem keletkezzen; kéri a Bizottságot, hogy végezzen további elemzést a mezőgazdasági és élelmiszer-ellátási láncban a vállalkozások közötti kapcsolatokban előforduló tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló (EU) 2019/633 irányelv tagállamok általi végrehajtásáról¹⁷; arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az agrár-élelmiszeripari értékláncon belüli tisztességtelen gyakorlatokkal szembeni hatékony és visszatartó erejű szankciók végrehajtása révén gondoskodjanak nagyobb védelemről a mezőgazdasági termelők számára;
39. megjegyzi, hogy a hatékony és fenntartható tömegközlekedési rendszer a regionális gazdasági fejlődés, a területi kohézió és a regionális potenciál fejlesztésének egyik szükséges feltétele, valamint hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a közlekedési összeköttetések fejlesztéséhez és fenntartásához szükséges finanszírozást, mivel ez ösztönözheti az idősebb generációt arra, hogy hosszabb ideig maradjon a mezőgazdaságban, és felkeltheti a vidéki területeken való munkavégzés vonzerejét a regionális központok fiataljai számára;

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/633 irányelve (2019. április 17.) a mezőgazdasági és élelmiszer-ellátási láncban a vállalkozások közötti kapcsolatokban előforduló tisztességtelen piaci gyakorlatokról (HL L 111., 2019.4.25., 59. o.).

40. felkéri a tagállamokat, hogy hozzanak létre a mezőgazdasági ágazat sajátos jellegéhez igazodó, hatékony biztosítási rendszereket a mezőgazdasági termelők természeti katasztrófákkal szembeni támogatása érdekében; úgy véli, hogy az ilyen mechanizmusok nagyobb pénzügyi és jogbiztonságot nyújtanak a mezőgazdasági termelők számára, megkönnyítve a fiatal mezőgazdasági termelők tevékenységének megkezdését;
41. hangsúlyozza, hogy a fiatal mezőgazdasági termelőket érintő finanszírozási problémák kezelése terén elengedhetetlen az állami támogatás, különösen a nők és a kis gazdaságok számára; hangsúlyozza, hogy támogatni kell a fiatal mezőgazdasági termelőket a finanszírozási lehetőségekre vonatkozó információkhoz való hozzáférésben, az üzleti tervek kidolgozásában, valamint a garanciákhoz és a hitelekhez való hozzáférésben, és e célból ingyenes szaktanácsadást kell biztosítani számukra;
42. felhívja a tagállamokat, hogy a KAP teljes költségvetési időszaka alatt tegyék elérhetővé a fiatal mezőgazdasági termelők számára az indulási és beruházási támogatásokat, és teljes mértékben használják ki a fiatal mezőgazdasági termelők támogatására rendelkezésre álló összes lehetőséget; hangsúlyozza, hogy hozzáférést kell biztosítani a képzési lehetőségekhez, nevezetesen a humán és digitális készségek, az üzleti diverzifikációs lehetőségek, valamint az irányítás és a fenntartható gazdálkodási módszerek terén, figyelembe véve az új belépők sajátos igényeit;
43. tudomásul veszi, hogy a tagállamok nemzeti stratégiai terveikben általában a szükséges minimális összegnél többet különítettek el a fiatal mezőgazdasági termelők támogatására¹⁸;
44. felszólítja a tagállamokat, hogy megfelelő mértékben használják ki az (EU) 2021/2115 rendelet 16. cikke szerinti fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatást a fiatal mezőgazdasági termelők támogatása érdekében;
45. felszólítja a Bizottságot, hogy az új programozási időszak előkészítése során ösztönözzön a LEADER programban olyan finanszírozási intézkedéseket, amelyek ösztönzik a generációk megújulását a gazdaságokban;
46. hangsúlyozza, hogy folyamatos beruházásokra van szükség a mezőgazdasági ágazatot támogató infrastruktúrákba, például a vízi és közlekedési infrastruktúrába, valamint hogy a termelési költségek csökkentése érdekében növelni kell a gazdaságok energiahatékonyságát;
47. hangsúlyozza a személyre szabott tanácsadási és képzési szolgáltatásokat fontos szerepét, különösen a fiatal mezőgazdasági termelők, az új belépők és a mezőgazdasági dolgozók támogatásában, már az üzleti elképzelés meghatározásakor és az azt követő években, e szolgáltatások szükségleteikhez, lehetőségeikhez és a bennük rejlő potenciálhoz igazítása mellett; kiemeli a tanácsadási modellek diverzifikálásában rejlő potenciált a mezőgazdasági termelők sokféleségének megfelelőbb kezelése

¹⁸ Európai Bizottság, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság, „Approved 28 CAP Strategic Plan 2023–2027 – Summary overview for 27 Member State – Facts and figures” (A 2023–2027-es időszakra szóló 28 jóváhagyott KAP stratégiai terv – Összefoglaló áttekintés 27 tagállam számára – Tények és szám adatok), 2023. április.

érdekében (pl. társaktól való tanulás, mentori programok), mivel ez fontos szerepet játszik a tudás átadásában;

48. kiemeli annak fontosságát, hogy a technikai, üzleti és digitális tartalom mellett a humán készségekre, a kommunikációra, a vezetésre, a mentális egészségre és jóllétre vonatkozó tartalmakat is integrálják a képzési rendszerekbe; úgy véli, hogy meg kell erősíteni a fenntartható termelési módszerekre, az innovatív gyakorlatokra és az új technológiákra vonatkozó képzést annak érdekében, hogy ösztönözzék a fiatalokat e módszerek alkalmazására, valamint hogy növeljék a jelenlegi és jövőbeli kihívásokra és lehetőségekre való pozitív reagálási képességet;
49. ösztönzi a fiatal mezőgazdasági termelőket, hogy hozzák ki a lehető legtöbbet a rendelkezésre álló hálózatépítési kezdeményezések által kínált lehetőségekből; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a regionális és helyi hatóságok bevonásával biztosítsanak inkluzív hozzáférést és részvételt a vidéki területeken, és ösztönözzék az európai mezőgazdasági iskolák közötti csereprogramokat;
50. megerősíti az EU iskolagyümölcs-, iskolazöltség- és iskolatej-programjának fontosságát a gyermekek egészséges táplálkozásának elősegítése és egyben a mezőgazdasági tevékenységekkel való megismertetése, valamint a fiatalabb generáció érdeklődésének a gazdálkodás iránti felkeltése érdekében, ezáltal elősegítve a mezőgazdaságról alkotott pozitív kép kialakítását; felhívja ezzel összefüggésben a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg oktatási intézkedéseiket;

Fiatal mezőgazdasági termelők a jövőért

51. kitart amellett, hogy a fiatal mezőgazdasági termelőket és a vidéken élő fiatalokat be kell vonni, és képessé kell tenni őket arra, hogy aktívan részt vegyenek a politikai életben és a döntéshozatali folyamatokban, többek között a fiatal mezőgazdasági termelők helyi, regionális, nemzeti és uniós szintű szervezeteinek támogatása révén, biztosítva, hogy figyelembe vegyék sajátos igényeiket, és a szakpolitikák hatékony támogatást nyújtsanak fejlődésükhöz; felhívja a tagállamokat, hogy vonják be jobban a helyi lakosokat és közösségeiket a generációs megújulást elősegítő megoldások kidolgozásába;
52. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fordítsanak különös figyelmet a fiatal nők mezőgazdaságon belüli szükségleteire, kihívásaira és lehetőségeire, és küzdjenek a nemek közötti egyenlőtlenség ellen; rámutat annak fontosságára, hogy kedvező környezetet teremtsenek a vidéki területek női vállalkozói számára, figyelembe véve a jogi és szakpolitikai szempontokat, például a megosztott gazdálkodást, az információhoz, a tudáshoz és a képzési lehetőségekhez való jobb hozzáférés biztosítását, valamint a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés megkönnyítését;
53. felszólítja a Bizottságot, hogy terjesszen elő közleményt a nők szerepéről a gazdálkodásban, amely elemzi és támogatja a tagállamokban bevált gyakorlatokat, valamint azonosítja a gazdaságok megújulása előtt álló nemspecifikus akadályokat;
54. kiemeli, hogy a jelen és a jövő fiatal mezőgazdasági termelőit érintik majd leg súlyosabban az éghajlatváltozás hatásai és a biológiai sokféleség csökkenése, de

egyszersmind jobban fel is vannak vértézve arra, hogy megragadják a zöld és a digitális átállás kínálta és az ahhoz hozzájáruló lehetőségeket, és az átállások főszereplőivé váljanak;

55. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a szakpolitikák és finanszírozási eszközök kialakításakor vegyék horizontálisan figyelembe a fiatal mezőgazdasági termelők dimenzióját; hangsúlyozza a KAP szerepét a fiatal mezőgazdasági termelők támogatásában, azonban úgy véli, hogy ez nem elegendő az EU mezőgazdaságán belüli generációs megújulás kihívásának kezeléséhez;
56. felhívja a Bizottságot, hogy azonosítsa a fiatal mezőgazdasági termelők sajátos szükségleteit, és biztosítsa azok szerepeltetését az új szakpolitikák hatásvizsgálataiban, valamint kövesse nyomon végrehajtásuknak a fiatal mezőgazdasági termelők kilátásaira gyakorolt hatását; úgy véli, hogy ennek magában kell foglalnia a generációs megújulásra, a gazdasági életképességre, a földhöz való hozzáférésre, az adminisztratív terhekre, a pénzügyi nyomásra és a mezőgazdasági tevékenység természeti erőforrásainak megőrzésére gyakorolt hatására vonatkozó kritériumokat; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen jelentést a Tanácsnak és a Parlamentnek erről az értékelésről és annak eredményeiről;
57. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak egyesíteniük kell erőfeszítéseiket a fiatal mezőgazdasági termelők fenntartható megélhetésének biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők jövedelmét és életkörülményeit többek között az agrár-élelmiszeripari láncokon belüli nagyobb értékarányosságtól, az etikus forgalmazási árártól és a hosszú távú szerződésektől függően lehet tisztességesnek és vonzóknak tekinteni;
58. ösztönzi a politikusokat, az iskolákat, a médiát, a mezőgazdasági termelőket és a helyi szövetségeket, hogy működjenek együtt a mezőgazdaságról és a vidéki területekről alkotott pozitív kép előmozdítása érdekében, valamint hogy növeljék azok vonzerejét a fiatalok számára jövőbeli életmódjuk megválasztása során; hangsúlyozza, hogy aktívabb uniós szintű kezdeményezésekre van szükség a mezőgazdasági termelők élelmiszer-termelésben és környezetvédelmi szolgáltatásokban betöltött szerepéről való kommunikációhoz, ugyanakkor kiemeli a mezőgazdasági foglalkozások sokféleségét és a szakmához szükséges készségek széles körét;
59. hangsúlyozza, hogy népszerűsíteni kell a mezőgazdasági szakmát az új generációk körében, és biztosítani kell a mezőgazdaság realitásainak jobb megértését; emlékeztet arra, hogy a generációs megújulás nem valósítható meg a mezőgazdaságon kívülről érkező új emberek vonzása nélkül, nevezetesen a gazdaságokba tett látogatások ösztönzése által; sürgeti a tagállamokat, hogy kezdeményezzenek és hajtsanak végre olyan programokat, amelyek a magasabb fokú és az egyéb oktatási intézményekben vonzóbbá teszik a mezőgazdasági tanfolyamokat a diákok számára annak érdekében, hogy nagyobb számban válasszanak ilyen szakirányokat;
60. kiemeli, hogy a mezőgazdaságban folyamatos szakmai fejlődést, valamint a más szakmákkal egyenértékű képesítési státuszt kell megvalósítani annak érdekében, hogy a fiatal mezőgazdasági termelők szakmai státuszt kapjanak, és hogy fejlesszék készségeiket és képesítéseiket;

61. felhívja a Bizottságot, hogy fordítson nagyobb figyelmet a válságnak kitett mezőgazdasági ágazatokra, mivel a lehetséges gyakori válságoktól való félelem tartja vissza a fiatalokat bizonyos mezőgazdasági ágazatoktól, például a tejágazattól. sürgeti a Bizottságot, hogy tegye hatékonyabbá a válság-előrejelzési és -megelőzési mechanizmusokat a jövőbeli válságok elkerülése érdekében az egyes tagállamokban és EU-szerte, kiemelve a 2014-2016-os tejválság példáját, amely számos tejtermelő gazdát kényszerített a tejtermelés felhagyására, és visszatartotta a fiatalokat az ágazatba való belépéstől;
62. szorgalmazza különösen a fiatal mezőgazdasági termelők innovatív – a klasszikus elsődleges termelés mellett a feldolgozásból, a forgalmazásból, valamint az elsődleges termelés upstream és downstream szakaszaiból származó – üzleti ötleteinek támogatását;
63. ajánlja a tagállamoknak, hogy ösztönözzék a helyi fiatal mezőgazdasági termelőktől származó agrár-élelmiszeripari termékek beszerzését, előmozdítva a fiatal mezőgazdasági termelők bevonását a rövid ellátási láncok kialakításába;
64. kitarthat emellett, hogy a generációs megújulásnak a jövőbeli programozási időszakban is kiemelt prioritásnak kell maradnia, különösen a KAP-ot illetően, amely keretében megnövelt, kötelező támogatásban kell részesülnie;
65. felhívja a tagállamokat, hogy a generációs megújulást előmozdító stratégiák kidolgozása során holisztikus módon vegyék figyelembe a fiatal és az új mezőgazdasági termelők sajátos szükségleteit és igényeit, különös tekintettel a nem gazdálkodó családokból származók szükségleteire; felhívja továbbá a tagállamokat és a régiókat, hogy generációs megújulásra irányuló politikáikat tegyék nemzeti vagy regionális mezőgazdasági stratégiáik mozgatórugóivá;
66. rámutat arra, hogy a mezőgazdasági ágazatba való belépésre vonatkozó döntést a gazdaságok átadásának azon szakasza előtt hozzák meg, amely szakaszra a jelenlegi szakpolitikai eszközök többsége irányul; ezért úgy véli, hogy a közpolitikáknak foglalkozniuk kell a mezőgazdasági termelők vállalkozásindítást megelőző igényeivel;
67. felkéri az értékláncok valamennyi érdekeltjét, hogy kezeljék stratégiai prioritásként a mezőgazdaság generációs megújulását azáltal, hogy megfelelő ösztönzőket kínálnak, amelyek kiegészítik az állami támogatást;
68. úgy véli, hogy az európai és nemzeti szintű közpolitikák keretében elő kell mozdítani a gazdaságok átadási folyamatát megkönnyítő alternatívákat, például a kezdő vállalkozások inkubátoraiként működő meglévő üzemeket vagy a földterületek és vagyontárgyak mezőgazdasági termelő és annak utódai közötti fokozatos átadását lehetővé tevő új üzleti modelleket;
69. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdaság generációs megújulása demográfiai kihívás, amely a KAP azon képességére is támaszkodik, hogy támogassa az aktív mezőgazdasági termelőket, célzott támogatást nyújtson, és nyomon kövesse a gazdaságok terjeszkedését;

70. úgy véli, hogy a fiatal mezőgazdasági termelőknek képesnek kell lenniük arra, hogy fokozatosan fejlesszék vállalkozásukat, és ezért azt ajánlja, hogy a közös agrárpolitikán belül vizsgálják felül a támogatáshoz való hozzáférés tekintetében meghatározott jelenlegi időbeli korlátot, és mérjék fel a fennálló adminisztratív és jogi akadályokat; hangsúlyozza a fokozatos tevékenységkezdés pozitív szerepét, és szorgalmazza az e tekintetben fennálló jogi akadályok felszámolását;
71. hangsúlyozza a szövetkezetek és a mezőgazdasági termelői szervezetek szerepét abban, hogy segítik a fiatal mezőgazdasági termelőket az induló akadályok leküzdésében, útmutató szolgáltatásokat nyújtva és erősítve a szakpolitikai párbeszédben való részvételüket; kitart amellett, hogy biztosítani kell a fiatal mezőgazdasági termelők képviselőit ezekben a szervezetekben, és hogy biztosítani kell a nemek kiegyensúlyozott képviselőit azok irányító szerveiben, hangsúlyozva, hogy az ilyen társulások a nők mezőgazdasági tevékenységekbe való bevonásának kulcsfontosságú eszközei; kiemeli a fiatal mezőgazdasági termelők szervezeteinek alapvető szerepét;
72. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy ösztönözzék a fiatal mezőgazdasági termelőket a társulásokhoz való csatlakozásra, és arra ösztönzi a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a gazdaságok közötti együttműködést olyan szövetkezeteken keresztül, amelyek megosztják a termelési és/vagy feldolgozóberendezéseket, ezáltal csökkentve a fiatal mezőgazdasági termelők számára szükséges pénzügyi forrásokat és a termelési költségeket, és amelyek előmozdítják a közös marketingkezdeményezéseket és a termékek értékének növelését célzó intézkedéseket;
73. hangsúlyozza a digitális technológiák által a fiatal mezőgazdasági termelők tevékenységeire és üzleti lehetőségeire gyakorolt hatást és a bennük rejlő potenciált, valamint hogy a szakpolitikai végrehajtás valamennyi szintjén erőteljes politikai elkötelezettségre van szükség a nagy sebességű széles sávú hálózati infrastruktúra és a konnektivitás, valamint a digitális társadalmi befogadásra irányuló kiemelt figyelem biztosításához;
74. felhívja a figyelmet a vidéki és városi területek közötti különbségre a digitális készséghiány terén, valamint arra, hogy nagyobb a kockázata annak, hogy a kisgazdaságok és a legkülső régiókat kimaradnak a digitális átállásból; rámutat arra, hogy intézkedéseket kell hozni annak biztosítása érdekében, hogy a digitális átállás előnyeiből valamennyi mezőgazdasági termelő részesüljön;
75. e tekintetben hangsúlyozza, hogy támogatni kell a fiatal mezőgazdasági termelőket a digitális technológiákhoz való alkalmazkodásban és a digitális készségek fejlesztésében, ami segítheti őket létesítési projektjeik jobb végrehajtásában, a fenntartható mezőgazdaság támogatásában, valamint a jövőbeli termelési feltételek, valamint a fogyasztói és társadalmi elvárások előzetes észlelésében;
76. kiemeli, hogy a vidéki területeken a fiatal mezőgazdasági termelők számára fontos a megbízható internet-hozzáférés, különösen a társadalmi elszigeteltség megszüntetése, valamint az oktatási és képzési lehetőségekhez és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés érdekében;

77. kitart amellett, hogy a fiatal mezőgazdasági munkavállalók, különösen a nők, az időnymunkások és a migráns munkavállalók számára tisztességes munka- és életkörülményeket és szociális védelmet kell biztosítani;
78. kéri, hogy fektessenek nagyobb hangsúlyt minőségi munkahelyek létrehozására a mezőgazdasági ágazatban, garantálva a jogokat, valamint az állandó és tisztességes béreket és munkafeltételeket, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni hatékony és intenzív küzdelmet a vidéki területeken;
79. felhívja a tagállamokat, hogy támogassák és fejlesszék a helyettesítési rendszereket a mezőgazdasági termelők és munkavállalók számára betegség és baleset esetére, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúly javítása érdekében;
80. kitart amellett, hogy a vidéki területeknek képesnek kell lenniük arra, hogy megfelelő életkörülményeket – fenntartható megélhetést, karrierlehetőségeket, jobb mobilitást, jobb oktatási, egészségügyi, szabadidős és kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, valamint tágabb digitális konnektivitást – biztosítsanak a fiatal és új mezőgazdasági termelők számára;
81. emlékeztet, hogy az uniós mezőgazdasági termelők azzal szembesülnek, hogy a termékeik olyan külföldről származó termékekkel kerülnek versenybe, amelyek nem felelnek meg az uniós termelőkre vonatkozó, különösen a környezet és a fogyasztók egészségének védelme céljából elfogadott európai szabványoknak; hangsúlyozza, hogy a kizárólag az európai termelőkre vonatkozó szabványok előnyhöz juttatják azokat, akikre azok nem érvényesek;
82. felszólítja a Bizottságot, hogy vessen véget e tisztességtelen versenynek, és tiltsa be az uniós mezőgazdasági termelőkre vonatkozó környezetvédelmi szabványoknak nem megfelelő külföldi termékeket;
 - o
 - o o
83. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

Mezőgazdasági termelőink idősödése tény, és Unió-szerte általánosan problémát jelent. Jóllehet a helyzet tagállamonként változó, és a demográfiai hanyatlás tágabb trendjébe illeszkedik, a vidéki népesség és a mezőgazdasági termelők körében, különösen a kiesőbb területeken hangsúlyosabb a demográfiai kihívás.

Az előadó hangsúlyozza, hogy a vidéki területek társadalmi, gazdasági és környezeti fenntarthatósága érdekében létfontosságú a generációs megújulás. Ezen túlmenően a fiatal mezőgazdasági termelők és az új belépők nagyobb valószínűséggel vezetnek be innovatív üzleti elképzeléseket és tevékenységeket, és tartják magukat fenntartható gazdálkodási módszerekhez.

A mezőgazdasági tevékenységhez való hozzáférés előtt álló akadályokat már rég azonosították: közülük kiemelkedően fontos a földhöz való hozzáférés, a finanszírozáshoz való hozzáférés, a piacokhoz és a munka után járó tisztességes díjazáshoz való hozzáférés, a tudáshoz és képzéshez való hozzáférés – ezen akadályokkal a szakpolitikáknak is foglalkozniuk kell.

Az előadó hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági termelők és családjaik tisztességes és méltó jövedelme, valamint megfelelő életminősége alapvető feltételek ahhoz, hogy a fiatal és új munkavállalók számára vonzóvá váljon a mezőgazdasági ágazat. A vidéki területeken élő fiataloknak ugyanúgy vannak vágyaik és szükségleteik, mint bárki másnak. Ugyanakkor komolyabb napi kihívásokkal szembesülnek, különösen ami a társadalmi elszigeteltséget, az oktatást, a jó minőségű munkahelyeket, a tömegközlekedéshez, az egészségügyi ellátáshoz, a digitális hálózathoz és a konnektivitáshoz való hozzáférést illeti, kiváltképp ha távoli és kevésbé fejlett vidéki régiókban élnek.

Az előadó felismeri, hogy a mezőgazdaság generációs megújulása összetett és sokrétű folyamat, amelyet különféle tényezők befolyásolnak: a mezőgazdasági termelők privát szférája, a gazdaságok jellemzői, valamint a szakpolitikai keretrendszer és a tágabb társadalmi környezet, amelyek mindegyikét figyelembe kell venni a szakpolitikák kialakításakor.

A földhöz való hozzáférés tagadhatatlanul az egyik legnagyobb akadály a fiatal mezőgazdasági termelők, közülük is különösen azok számára, akik nem családi indíttatásból kezdenek e tevékenységbe. A föld véges erőforrás, és a földhöz való hozzáférést az eladásra vagy bérbevitelre kínált földek korlátozott rendelkezésre állása nehezíti, több tényező, többek között az emelkedő árak miatt is, és ebből fakadóan több és jobb szabályozásra van szükség.

Az előadó rámutat arra, hogy az Európai Unió Bírósága kezdi elismerni a mezőgazdasági földterületek sajátos jellegét, amely indokoltá teheti olyan szabályozási intézkedések megállapítását, amelyek felhívják a tagállamokat, hogy a rendelkezésükre álló minden lehetőséget használjanak ki annak érdekében, hogy jobban szabályozzák a földpiacokat, ugyanakkor pedig a mezőgazdasági földterületek megőrzése és a fenntartható élelmiszer-termelés célkitűzései érdekében munkálkodjanak. Az előadó – az e területen fennálló nemzeti hatáskörök elismerése mellett – úgy véli, hogy előnyös lenne, ha Unió-szerte egy harmonizáltabb megközelítésre lehetne számítani, és felhívja a Bizottságot, hogy értékelje a földpiacok működésének javítására nyitva álló uniós szintű fellépés valamennyi lehetőségét, köztük a jogalkotási eszközöket is.

Ezen túlmenően az előadó úgy véli, hogy egy uniós szintű földterület-megfigyelő központ, valamint a tagállamok által a földpiacokra vonatkozóan biztosított szélesebb körű és jobb információk javítani fogják az átláthatóságot, és elő fogják mozdítani a földek jobb elosztását.

A generációs megújuláshoz mindkét generációra szükség van, a fiatalokra és az idős mezőgazdasági termelőkre is, és mindez egy olyan támogató keretrendszer igényel, amely elősegíti az ágazatba való belépésre és az onnan való kilépésre vonatkozó döntések meghozatalát, valamint segíti a generációk közötti együttműködést és párbeszédet. E tekintetben az előadó úgy véli, hogy a tanácsadási rendszerek részeként rendelkezésre kell bocsátani egy, a gazdaságok utódlását segítő közvetítőt, aki útmutatást nyújt a mezőgazdasági vállalkozások átadásához. Ezzel párhuzamosan a tagállamoknak innovatív együttműködési modelleket kell előmozdítaniuk, és ki kell használniuk a KAP együttműködési intézkedései által biztosított lehetőségeket.

A bankok a fiatal mezőgazdasági termelőket gyakran nagy kockázatú befektetesként érzékelik, ami a hitelkérelmek nagyobb arányú elutasításához vezet, különösen a nők és a kis gazdaságok esetében. Az előadó ezért kiáll amellett, hogy kulcsfontosságú a közpénzből nyújtott támogatás, mégpedig vissza nem térítendő támogatás, alacsony kamatú hitelek vagy hitelgarancia-támogatás formájában, csakúgy, mint a fiatal mezőgazdasági termelők pénzügyi műveltségének, üzleti tervek készítéséhez szükséges tudásának és készségeinek javítására helyezett határozott hangsúly.

A KAP fontos szerepet játszik a generációs megújulás támogatásában, amely célkitűzésnek a következő programozási időszakban is kiemelt helyen kell szerepelnie a prioritások között, és amelyet a források érdemi kötelező allokálásával kell támogatni. Az előadó azonban úgy véli, hogy többet lehetne tenni a végrehajtási intézkedések javítása terén, mégpedig az adminisztratív terhek csökkentésével, az induló vállalkozások és a befektetések támogatásának a teljes költségvetési időszakon keresztül rendelkezésre bocsátásával, valamint a támogatáshoz való hozzáférés jelenlegi időbeli korlátjának felülvizsgálatával.

A jelen és a jövő fiatal mezőgazdasági termelőit fogja a legsúlyosabban érinteni az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése, de egyben ők azok, akik nagyobb arányban foglalkoznak fenntarthatóbb gazdálkodási módszerekkel, így például agrárökológiai gyakorlatokkal és biogazdálkodással, és jobb helyzetben vannak ahhoz, hogy megragadják a zöld és a digitális átállás kínálta lehetőségeket.

A döntéshozatali folyamat során gyakran nem hallgatják meg a fiatalokat, ami végső soron olyan politikai és szakpolitikai opciókhoz vezet, amelyek nem veszik figyelembe sajátos szükségleteiket, és nem nyújtanak eredményes támogatást. Az előadó kitart amellett, hogy elő kell mozdítani a fiatalok valamennyi demokratikus folyamatban való aktív és érdemi részvételét, és teljes mértékben figyelembe kell venni a fiatal mezőgazdasági termelők dimenzióját a szakpolitikák és finanszírozási eszközök kialakítása során.

A szövetkezetek és a mezőgazdasági termelői szervezetek különösen fontosak az egyéni hangok felerősítésében és a gazdasági, politikai és társadalmi életben való teljes körű részvétel támogatásában, ha ez a fiatal mezőgazdasági termelőknek az e szervezetek irányító testületeiben való, nemek szempontjából kiegyensúlyozott képviseletén alapul.

A vidéki területeknek olyan helyekké kell válniuk, amelyek képesek megfelelő életkörülményeket biztosítani a fiatal és új mezőgazdasági termelők és családjaik, különösen a

fiatal nők számára, mégpedig a jobb mobilitás, az oktatás, az egészségügy, a szabadidő és a kultúra, valamint a tágabb digitális konnektivitás területére tartozó szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés tekintetében. Ezek a feltételek alapvetőek a területi kohézió megerősítéséhez és a befogadó közösségek előmozdításához a fiatal mezőgazdasági munkavállalók, különösen a nők és migráns munkavállalók kapcsán, akiknek – az előadó határozott véleménye szerint – megfelelő munka- és életkörülményekhez és szociális védelemhez kell hozzájutniuk.

Az előadó hangsúlyozza, hogy széles körű konszenzus alakult ki azzal kapcsolatban, hogy szükség van a generációs megújulásra irányuló intézkedésekre és szakpolitikákra, és úgy véli, hogy a saját kezdeményezésű jelentés fontos hozzájárulás lesz az Európai Parlament részéről az olyan jövőbeli szakpolitikák meghatározásához, amelyek támogatják azokat a fiatal és új mezőgazdasági termelőket, akik továbbra is hisznek abban, hogy lehet jövőjük a mezőgazdaságban.

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	19.9.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 44 - : 0 0 : 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Dacian Cioloş, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Paola Ghidoni, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli, Bronis Ropè, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Rosanna Conte, Peter Jahr, Petros Kokkalis, Gabriel Mato, Tilly Metz, Michaela Šojdrová, Irène Tolleret, Emma Wiesner

AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

44	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Rosanna Conte, Ivan David, Paola Ghidoni, Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Gabriel Mato, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Asger Christensen, Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Ulrike Müller, Irène Tolleret, Emma Wiesner
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli
The Left	Petros Kokkalis
Verts/ALE	Benoît Biteau, Martin Häusling, Tilly Metz, Bronis Ropé

0	-

1	0
Verts/ALE	Francisco Guerreiro

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás